



**B-609**

Seat No. \_\_\_\_\_

**M. A. (Sem. II) Examination**

**March / April - 2014**

**Sanskrit : Paper - C. C. - 201**

*(Core Compulsory)*

(१) कर्णभारम् (२) उरुभङ्गम्।

Time : 3 Hours]

[Total Marks : 70

१ (अ) नीचेनाभांथी कोई पशु ७ श्लोकोनो अनुवाद करो : ७

- (१) अत्युग्रदीप्तिविशदः समरेऽग्रगण्यः  
शौर्ये च संप्रति सशोकमुपैति धीमान्।  
प्राप्ते निदाधसमये धनराशिरुद्धः  
सूर्यः स्वभावरुचिमानिव भाति कर्णः॥
- (२) यातः कृतार्थगणनामहमद्य लोके  
राजेन्द्रमौलिमणिरञ्जितपादपद्मः।  
विप्रेन्द्रपादरजसा तु पवित्रमौलिः  
कर्णो भवन्तमहमेष नमस्कारोमि॥
- (३) गुणवदमृतकल्पक्षीरधाराभिवर्षि  
द्विजवर ! रुचितं ते तृप्तवत्सानुयात्रम्।  
तरुणमधिकमर्थिप्रार्थनीयं पवित्रं  
विहितकनकशृङ्गं गोसहस्रं ददामि॥
- (४) शिक्षा क्षयं गच्छति कालपर्ययात्  
सुबद्धमूला निपतन्ति पादपाः।  
जलं जलस्थानगतं च शुष्यति  
हुतं च दत्तं च तथैव तिष्ठति॥

(ब) नीयेनाभांथी कोर्ष पशु बे श्वोकोनो अनुवाद करो : ७

- (१) रुधिरसरितो निस्तीर्यन्ते हतद्विपसंक्रमा  
नृपतिरहितैः स्रस्तैः सूतैर्वहन्ति रथान् हयाः।  
पतितशिरसः पूर्वाभ्यासाद् द्रवन्ति कबन्धकाः  
पुरुषरहिता मत्ता नागा भ्रमन्ति यतस्ततः॥
- (२) शिरसि गुरुनिखातस्रस्तरकतार्द्रगात्रो  
धरणिधरनिकाशः संयुगेष्वप्रमेयः।  
प्रविशति गिरिराजो मेनिनीं वज्रदग्धः  
शिथिलविसृतधातुर्हमकूटो यथाद्रिः॥
- (३) सौभोच्छिष्टमुखं महासुरपुरप्राकारकूटाङ्कशं  
कालिन्दीजलदेशिकं रिपुबलप्राणोपहारार्चितम्।  
हस्तोत्क्षिप्तहलं करोमि रुधिरस्वेदार्रपंकोत्तरं  
भीमस्योरसि यावद ध विपुले केदारमार्गाकुलम्॥
- (४) छलबलदलितोरुः कौरवेन्द्रो न चाहं  
शिथिलविफलशस्त्रः सूतपुत्रो न चाहम्।  
इह तु विजयभूमौ द्रष्टुमधोधतास्त्रः  
सरभसमहमेको द्रोणपुत्रः स्थितोऽस्मि॥

२ (अ) नीयेनाभांथी गभे ते बे संदंर्भ आपी सभञ्जवो : ७

- (१) ब्राह्मणेषूपदेशं करिष्यामि न क्षत्रियाणामिति।  
(२) हतोऽपि लभते स्वर्गं जित्वा तु लभते यशः।  
(३) हतेषु देहेषु गुणा धरन्ते।  
(४) शुकः खलु मया वञ्चितः।

(ब) नीयेनाभांथी कोर्ष पशु बे ससंदंर्भ सभञ्जवो : ७

- (१) दत्तमूलया इव मे प्राणाः।  
(२) हा धिक् अयं मे द्वितीय प्रहारः।  
(३) अहो वैरं पश्चात्तापः संवृत्तः।  
(४) हन्न ! साक्षिमती खलु वञ्चना।

- ૩ કર્ણનું પાત્રાલેખન કરો. ૧૪
- અથવા**
- ૩ 'ઊરુભંગ'ને આધારે ભાસની શૈલીના ગુણ-દોષ ચર્ચો. ૧૪
- ૪ ટૂંકનોંધ લખો : (ગમે તે બે) ૧૪
- (૧) કર્ણભારમ્ - શીર્ષક
- (૨) કવચ-કુંડળ દાન પ્રસંગ
- (૩) ભીમનું પાત્ર
- (૪) યુદ્ધભૂમિનું વર્ણન.
- ૫ નીચેનામાંથી ગમે તે સાત પ્રશ્નોના એક-બે વાક્યોમાં ઉત્તર આપો : ૧૪
- (૧) કર્ણભારના મંગલશ્લોકમાં કયા દેવની સ્તુતિ છે ? તેમના કયા અવતારનો ઉલ્લેખ છે ?
- (૨) પરશુરામનો બાહ્ય દેખાવ કેવો હતો ?
- (૩) કર્ણની સાથળ કોણે કોરી નાખી ? તેનું નામ આપો.
- (૪) કર્ણને આપેલ શાપની અસર વર્ણવો.
- (૫) ઈન્દ્ર કર્ણને કેવા આશીર્વાદ આપે છે ?
- (૬) ઈન્દ્રને કવચ અને કુંડળ આપવાની શલ્ય ના કહે છે ત્યારે કર્ણ શો જવાબ આપે છે ?
- (૭) 'ઊરુભંગ' કૃતિની સ્થાપનામાં કોનો કોનો સંવાદ છે ?
- (૮) દુર્યોધન કેવા ગુણો ધરાવે છે ?
- (૯) દુર્યોધન દુર્જયને કેવો વ્યવહાર કરવા જણાવે છે ?
- (૧૦) 'ઊરુભંગ' કૃતિ મહાભારતના કયા 'પર્વ' અને 'ઉપપર્વ'માંથી લીધેલ છે ?
- (૧૧) ધૃતરાષ્ટ્રની આશ્વાસન સમયની પીડાનું વર્ણન કરો.
- (૧૨) 'ઊરુભંગ' કૃતિનું ભરતવાક્ય નોંધો.